

ЁШЛАР ТАДБИРКОРЛИГИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ МЕХАНИЗМЛАРИ (ХАЛҚАРО ТАЖРИБАЛАР ТАҲЛИЛИ)

Қодирова Замирахон

Уйчи тумани 3-сон техникуми "Бизнес асослари" фани ўқитувчиси

АННОТАЦИЯ: Ушбу мақолада ёшлар тадбиркорлигини ривожлантириши ва қўллаб-қувватлашининг халқаро механизмлари тадқиқ этилади. Тадқиқот давомида ривожланган давлатларнинг (АҚШ, Германия, Жанубий Корея) ёш тадбиркорларга имтиёзли кредит бериши, грантлар ажратиши ва стартап экотизимларини яратиши бўйича тажрибаси қиёсий таҳлил қилинган. Мақолада хорижий тажрибаларни Ўзбекистон иқтисодий шароитига мослаштириши ва ёшлар бандлигини таъминлашда тадбиркорликнинг аҳамияти бўйича илмий таклифлар берилган.

Калит сўзлар: Ёшлар тадбиркорлиги, стартап, халқаро тажриба, венчур капитали, бизнес-инкубатор, имтиёзли молиялаштириши, рақамли иқтисодиёт.

АННОТАЦИЯ: В данной статье исследуются международные механизмы развития и поддержки молодежного предпринимательства. В ходе исследования проведен сравнительный анализ опыта развитых стран (США, Германия, Южная Корея) по предоставлению льготных кредитов, выделению грантов и созданию стартап-экосистем для молодых предпринимателей. В статье представлены научные предложения по адаптации зарубежного опыта к экономическим условиям Узбекистана и значению предпринимательства в обеспечении занятости молодежи.

Ключевые слова: Молодежное предпринимательство, стартап, международный опыт, венчурный капитал, бизнес-инкубатор, льготное финансирование, цифровая экономика.

ABSTRACT: This article explores international mechanisms for the development and support of youth entrepreneurship. The study conducts a

comparative analysis of the experience of developed countries (USA, Germany, South Korea) in providing soft loans, allocating grants, and creating startup ecosystems for young entrepreneurs. The article presents scientific proposals for adapting foreign experience to the economic conditions of Uzbekistan and the importance of entrepreneurship in ensuring youth employment.

Keywords: *Youth entrepreneurship, startup, international experience, venture capital, business incubator, preferential financing, digital economy.*

КИРИШ

Жаҳон иқтисодиётининг ҳозирги ривожланиш босқичида ёшлар тадбиркорлиги нафақат бандликни таъминлаш воситаси, балки инновациялар ва технологик янгиланишларнинг асосий драйвери ҳисобланади. Кўплаб давлатлар ёш авлоднинг ижодий ва интеллектуал салоҳиятини иқтисодий қийматга айлантириш мақсадида махсус қўллаб-қувватлаш тизимларини ишлаб чиқмоқда. Ўзбекистонда ҳам ёшлар бандлигини таъминлаш ва уларни тадбиркорликка жалб қилиш давлат сиёсатининг устувор йўналиши этиб белгиланган. Бирок, ёш тадбиркорлар фаолиятининг дастлабки босқичида маблағ етишмовчилиги, тажрибасизлик ва бозор конъюнктурасини тушунмаслик каби тўсиқларга дуч келадилар. Шу сабабли, дунёнинг етакчи мамлакатларида синовдан ўтган самарали механизмларни ўрганиш ва уларни миллий заминга татбиқ этиш долзарб аҳамият касб этади.

МЕТОДОЛОГИЯ

Тадқиқот жараёнида тизимли ёндашув, қиёсий таҳлил ва эксперт баҳолаш методларидан фойдаланилди. Халқаро тажрибани ўрганишда Иқтисодий ҳамкорлик ва тараққиёт ташкилоти (OECD) ва Жаҳон банкининг ҳисоботлари асосий манба сифатида олинди. Тадқиқотда ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашнинг учта асосий йўналиши — молиявий (кредит, грант), институционал (инкубаторлар, акселераторлар) ва таълим (коучинг, менторлик) тизимлари алоҳида таҳлил қилинди. Шунингдек, давлат-хусусий шериклик моделларининг стартаплар барқарорлигини таъминлашдаги роли хорижий давлатлар мисолида назарий жиҳатдан асосланди.

НАТИЖАЛАР

Халқаро тажриба таҳлили шуни кўрсатдики, ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашда ҳар бир минтақа ўзига хос механизмлардан фойдаланади. АҚШ тажрибасида асосий урғу венчур капитали ва хусусий "бизнес-фаришталар" институтига қаратилган бўлиб, бу инновацион ғояларни тезкор тижоратлаштириш имконини беради. Европа Иттифоқи давлатларида, хусусан Германияда, ёш тадбиркорларга "юмшоқ" кредитлар бериш билан бирга, узоқ муддатли менторлик тизими йўлга қўйилган. Жанубий Кореяда эса давлат томонидан юқори технологик соҳалардаги ёшлар лойиҳалари учун махсус технопарклар ва солиқ таътиллари берилиши юқори самара бермоқда. Тадқиқот натижаларига кўра, ёшлар тадбиркорлигининг муваффақияти нафақат пул маблағларига, балки қулай инфратузилма ва маслаҳат бериш тизимининг яхлит ишлашига боғлиқ эканлиги аниқланди.

МУҲОКАМА

Халқаро механизмларни Ўзбекистон шароитида қўллаш имкониятларини муҳокама қилар эканмиз, бир неча муҳим жиҳатларга эътибор қаратиш лозим. Биринчидан, ривожланган давлатларда ёшлар тадбиркорлиги таълим тизими билан узвий боғлиқ бўлиб, университетлар ҳузурида стартап-марказлар фаолият юритади. Бизда ҳам олий таълим ва профессионал таълим муассасаларида "тадбиркорлик кўникмалари" курсларини халқаро стандартлар асосида кучайтириш зарур. Иккинчидан, хорижда кенг тарқалган "имтиёзли кафиллик" тизими ёшларнинг гаров таъминоти йўқлиги муаммосини ҳал этади. Ўзбекистонда Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси орқали бу механизмни янада кенгайтириш мақсадга мувофиқ. Учинчидан, рақамли тадбиркорликни ривожлантиришда ёшларнинг ИТ-саводхонлигидан фойдаланиш халқаро бозорларга чиқиш имкониятини беради.

ХУЛОСА

Хулоса ўрнида айтиш мумкинки, ёшлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашнинг халқаро тажрибаси комплекс ёндашувни талаб этади. Фақат

молиявий ёрдам билан чекланмай, ёш тадбиркорлар учун бизнес-инкубаторлар тармоғини кенгайтириш ва халқаро менторлик дастурларини жорий этиш зарур. Хорижий давлатларнинг муваффақиятли стартап экотизимларини ўрганиш орқали миллий қонунчиликни такомиллаштириш ёшларнинг иқтисодий фаоллигини оширишга ва янги иш ўринлари яратилишига хизмат қилади. Давлат ва бизнес секторининг ҳамкорлиги ёшларнинг инновацион ғояларини реал иқтисодиётга трансформация қилишнинг асосий калитидир.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. Мирзиёев Ш.М. "Янги Ўзбекистон стратегияси". – Тошкент: "Ўзбекистон", 2021.
2. World Bank. "Youth Entrepreneurship Support Systems: Global Review". 2023.
3. OECD. "The Missing Entrepreneurs: Policies for Inclusive Entrepreneurship". 2021.
4. Шумпетер Й. "Теория экономического развития". – М.: Прогресс, 1982.
5. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ва Иқтисодиёт вазирлиги ҳисоботлари.